

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславогих псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіславі» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Чи може християнин бути соціал-демократом?

(Далі).

Від соціальної демократії ділить нас передовсім її дикий спосіб агітації. Кажуть звичайно, що се є поява припадкова. Алеж ся дика агітація є головною прикметою соціальної демократії з самого почину її встановлення! Она все визначала ся безмежно нетерпимістю, ненавистю і злостью проти всіх людей і сторонництва иншої думки. А вжеж терпелівість і любов ближнього се дві основні вимоги християнські. Навіть самі між собою соціал-демократи часто палають ненавистю. Ніколи не спромогло ся соціал-демократичне дневникарство (а тут розуміємо і всякої масти радикальне і національно-демократичне) про людей иншої думки промовити в християнським тоні, бож соціална демократія се сторонництво об'єктивної ненависти! Християнство приказує любити ближнього як себе самого, а хоч християни чимало грішать проти сеї заповіді, всеж она остає заповідію. Богато грішать в політично-партійнім житті промовчуванем добрих успіхів иншого сторонництва, а вжеж ніяке сторонництво не робить сего в такій мірі як соціал-демократи; їх дневникарство розповсюджує справдешню отрую, бо они не можуть бути справдешніми.

Але вслід за ними йде т. зв. радикальне дневникарство, націонал демократичне й москвофільське. Доволі нагадати, як все те дневникарство висловлює ся про успіхи реальної політики рускої т. зв. угодовців. Оно або зовсім промовчує придбання сего сторонництва, або коли про них згадає, то відмовляє ся їм всякої ваги і значіння для культурного і національного розвитку руского народу, або приписує осягнене сих

придбань тим, що хиба кричали та горлали але й пальця не приложили до якої небудь реальної роботи. Та не досить того, бо ще перекручуванем, накручуванем, видумками, явною неправдою, підсовуванем зловних думок і ненавистю воюють з противником, якого приличними способами не змогли-б побороти або ослабити.

А все те робить ніби то в цілі освідомлення широких верств рускої суспільности, розбуджуваня народного духа патріотизму, коли се тимчасом найвиразнійше обаламучуванє народу, розбуджуванє пристрастий, сїяє ненависти і неправди. Було колись, що уважали в старинности взірцем патріотизму Ганібала, що присягав перед престолом богів ненависть Римлянам. Однак такий взорець патріотизму став уже давно анахронізмом супроти того, що розпятий на хресті прощав ворогам, котрі не знають, що творять.

Ось до чого доходять люди і сторонництва, наколи полишать на боці основи християнської віри, наколи стануть на ховзку дорогу соціально-демократичних поглядів, які їх опісля ведуть у пропасть. Тимто справдешній християнин (а не лише по імені) не може бути соціал-демократом. Останніми часами т. зв. «Katheder»- або «Kanzelsozialisten» не відповідають на поставлене нами в заголовку питанє так, але всеж таки думають, що соціал-демократ може таки бути християнином, що християнин може симпатизувати з соціал-демократами, наколи они лише не виступають проти віри і церкви, проти священників. Такої думки очевидно і деякі люди серед рускої суспільности, навіть священники, коли піддержують кандидатури радикальні і соціал демократичні і своє сумління заспокоюють загальниками висловленими на ту тему польськими кандидатами, або хочби навіть

вимаганем від них слова чести, як се стало ся в Самборі. Ся радикальна робота деяких священників є справдешньою кертичною роботою в рускій суспільности і посполбляє соціальної демократії. Не тямлять они того, що скоро у людей розбудять ся пристрасти, ненависть і невдовеленє, тоді легко позбудуть ся релігії і стануть послужними орудїями соціал-демократів.

Полуднево-німецький теолог Теодор Вехтер, що в 1895 р. явно перейшов до соціальної демократії, прийшов до переконання, що годі бути рівночасно християнином і соціал-демократом мимо соціал-демократичної засади: релігія се річ приватна! Виступивши з соціал-демократичного сторонництва, мав відчит в Берліні, в яким виложив своє становище до соціальної демократії, а з всего виявило ся зовсім недвозначно, що соціална демократія є ворогом релігії.

(Далі буде).

Новий влади́ка.

Ми вже доносили певну вістку про іменоване нового, галицького митрополита, та заразом і витали его нашими найщирішими бажаннями на сїм становиску. Тепер приходить ся занотувати урядове потверженє сеї важної для нашої церкви і обряду хвилі. Неділішна Wiener Ztg. оровіщає: Цісар іменував розпорядженем з дня 31. жовтня станиславівського єпископа Андрія гр. Шептицького, греко-католицким архієпископом, а розпорядженем з дня 30. жовтня професора львівського університета о. др. Йосифа Більчевського, архієпископом лат. обряду, — обох у Львові. Цісарське розпорядженє контрастигнував мінїстер віросповідань і просвіти др. Гартель.

Ми вже з нагоди недавньої номінації нинішнього митрополита, єпископа станиславівської

3

СУДЖЕНІЙ.

Оповіданє Ек. Уманця.

З російського переклав Вол. Вербенець.

(Далі).

В парі з вірою вкоренив ся в них її сліпий забобон. Ні одна неділя не проходила без виложеня карт, кождому пустому слови приписували особливше значінє, яке можна було собі толкувати після власного бажаня. Сим забобонам допомагало велике число «приятельок» і судіток.

Машенька сиділа на канапі з книжкою в руках, але не читала. В її головці сиділо одо дуже важке питанє, яке розібрати де була в силі. В своїх трицять двох роках вона ані разу іще не любила і то не лише не любила, але й не старалась о се. У них два рази в місяць через понеділок були вечерки, на котрих все було багато молодіжи, що споглядали за обоими дівчатами, тим більше, що для нікого не було тайною, що старий генерал дає за кожду доньку п'ятнацять тисяч.

Машенька нічого собі була, до всіх відносила ся мило, лагідно, любяжно, але ніхто їй не подобав ся особливше, або радше сказати, по-

добави ся їй всі. Розбери-ж тепер, котрий з них «суджений!» Так минали літа за літами. Два рази посилено сватів до Машеньки, але вона не рішала ся на серйозний крок.

Аж ось на днях, як лише вони вернули з хутора, один молодий чоловік, помічник присяжного адвоката, формально просив о руку Машеньки. На сей раз дівчина вже не була так спокійною, як передтим. Карташев їй подобав ся; вони знали ся з собою вже два роки і в його товаристві все було їй приємно. Машенька часто себе питала, чи не любить вона його? Однак не спрїбувавши у свій час любови, вона мала о сїм чувстві якесь особливше понятє; вона з природи собі звичайненька, представляла собі його таким надзвичайним, що бояла ся його. Стараючи ся представити собі любов, вона мірглом її брала розлуку.

«Ось», думала вона, лежачи на канапі, «я люблю тата, маму і не можу без них жити, а без Карташева жити можу, значить ся, я його не люблю»

І в тій хвилі, як вона о тім думала, якесь непонятне чувство тягнуло її до того Карташева; невідомо для неї самої, в ній будило ся чувство жінчини, бажанє материнства, але сї думки видали ся їй неприличними, так що вона зарум'яніла ся і закрила ся книжкою, що-би не побачила Клявдинька.

В суботу після Всеночного, по причині тої свадьби, зібрала ся ціла родина на нараду, в котрій брав участь й князь Іван Петрович. Молодий чоловік всім був симпатичний, всі уважали його за відповідну партію для Машеньки, але позаяк прийде ся жити їй з ним, а не їм, то й було порішено: нехай вона поступить так, як наказує її серце. А се для Машеньки було гіршим всего. Если би їй приказали вийти за Карташева, вона хоть сейчас вийшла би, але рішати їй самій, се було трудніше.

Машенька так глибоко задумала ся, що німецький роман випав їй з рук. Вона пильно зігнула ся і підняла його, позираючи скося на сестру.

«Якби я не думала, сказала собі, то я нічого не придумаю. Завтра зайду до Іверської Матері Божої, помолю ся сердечно і як вона мене вразумить, так й зроблю».

Клявдинька нетерпеливо кинула роботу і вийшла з кімнати. Вона пішла в кухню до Прасковії Єгорівної, але отворивши двері, побачила, що Прасковія сидить за столом при самоварі і щось розказує, а її слухають розп'явши рот кухарка Домна, Іван і слуги князя.

(Далі буде).

епархії, подали були головні дати з життя сего незвичайного чоловіка. Однак не від річи буде пригадати їх ще раз, тим більше, що є се муж, на якого ціла галицька Русь глядить з снівським довірем і великими надіями на его успішну поміч і світлий провід в справах нашої народної церкви.

Граф Роман Шептицький (се є первісне імя пізнішого монаха Андрія) родив ся дня 29. липня 1865 р. в Прилбичах коло Перемишля, як син доселі ще живучого посла на сойм гр. Яна Шептицького і Зофії Фредривної, доньки одного з найвизначніших польських дваматургів, гр. Александра Фредри. Гімназійні студії зі знаменитим успіхом покінчив гр. Роман в гімназії св. Анни в Кракові і вступив там на Ягайлонський університет, студіюючи рівночасно права і філософію. З обох галузей відомостей зложив докторати і вступив на однорічну, військову службу до шестого полку австрійських драгонів, де позискав по році степеня резервового офіцера. Мимо того всего гр. Роман не мав ще навіть повнолітності.

І от в сім молодцю дозріває постанова, на яку не зважило би ся тисяч інших на его місці. Він відпинає свою офіцерську шаблечку раз на завжди, зрікає ся титулів, як тих, що унаслідив по старім, славнім роді, так і тих, що придбав собі своєю наукою, покидає веселе та світле житє, повне роскоши, блиску і задоволення хотьби найвисших амбіцій — змінє навіть своє хрестне імя і надіває чернечу рясу, вступивши дня 28. цвітня 1888 р. до кристинопольського монастиря оо. Василян.

Небавом висвячено молодого новика на священника в перемиській катедрі, а він зі звичайною собі пильністю продовжав свої теологічні студії, доки в коротці не здав теологічного докторату — вже третього з ряду. Колиб вищий митрополит не уродив ся був графом, то ему належить ся мимо сего, після австрійського закону, титул барона, за зложенє потрібного докторату. Але о. Андрій бажав мати лише один титул: невтомимого труженника в Христовім винограді. Тож прийняв ся щиро до праці своєї стану, а разом з тим підносив ся скоро по щельях церковної ієрархії. По черзі був він настоятелем василянського новіціату в Добромилі, ректором василянських місій у східній Галичині, суперіором львівського монастиря, професором теології і філософії на вищих студіях чина св. Василя, а вкінці від д. 2. лютого 1899. р. станиславським єпископом.

Підчас короткого часу свого побуту на єпископській столиці в Станиславові о. Андрій виявив стілько енергії, разом з правдиво пастирською лагідністю і врозумінєм, що всі щирі Русини-католики витають его вступленє на митрополичий престол як заповідь світліших часів для нашої Церкви і народа. Візитації станиславської єпархії по єї найдаліших закутках, навіть в недоступних горах, куда треба було поїти миль їхати повозом, або верхом на кони, як се бувало описуване в наших дописях з Косівщини, доказали наглядно, що новий митрополит полюбив цілим серцем сей бідний, пригнаний, а побожний і вдячний, руский нарід та заразом і найшов стежку, на якій его можна вивести з сеї неволі тми і знеохоти. Подаючи розумне і тепле слово Божої науки навіть зовсім опущеним, бідним і темним верствам вічних пролетарів, б. станиславський єпископ вливав потіху і надію в їх огірчені серця, а безпосереднім настоятелям сего бідного народа подав світлий примір, з якою легкою і милосерною рукою треба брати ся до лічення суспільних ран.

Наш новий митрополит є може чи не наймолодшим архієпископом на світі, бо числить всего 35 літ. Походить зі старинного роду руско-литовської шляхти, який можна б назвати родом єпископів, бо видав з себе двох галицьких митрополитів Атаназого і Льва і чотирох єпископів: двох уніятських, а двох латинських. Теперішній митрополит є отже третім членом сеї славної родини, який засідає на єпископському престолі у Львові. Як уся наша шляхта, так і рід Шептицьких з бігом історії відчужив ся був від руского народа. Батьки теперішнього митрополита, як і его ціла рідня почувають себе і тепер Поляками і майже всі они вже покинули унію,

принявши латинський обряд. Але як ціле покликанє нашого владика, так і его патріотизм вирости на ґрунті правдиво християнської любови до ближнього, який тимбільше потребує помочи повної християнського пожертвуваня, чим тяжше его жите-бутє, чим більше его опущенє. Тому новий митрополит приляг цілим серцем до нашого народу, не цурає ся его нужди, не гордить его злиднями, не випирає ся сеї малозначної, працею та турботами придавленої братні, а пристає щиро до неї зі словом Христової науки, его заповіту любови, пожертвуваня та твердої віри в Божу премудрість, яка «последних вчинить першими», коли они підуть по стежці Божої правди.

Вісти з Америки.

Про невідрадіні відносини в руских колоніях в Сполучених Державах північної Америки пише п. Ізидор Барвінок з Buffalo, N. Y. до американської «Свободи»:

Причиною пониженя і неурядків нашої народної чести і св. обряду є не лиш наше мале число, але передовсім наша байдужність, брак взаїмного порозуміня і любови, брак добрих провідників і згубні впливи наших неприятели. Житє наше громадске по малих колоніях ограничаєсь на тім, що від часу до часу, ось приміром раз в рік кличемо до себе руского священника. Користи з сего великої бути не може, а і она зменшаєсь тим, що навіть коли руский священник приїде, мусимо тулатись по айришких, німецьких та польських костелах, значить і тоді ми понижаємо священника, котрий до нас приходить, наш обряд і нашу народність. Сему лиху можна би зарадити через побудованє капличок в кожній такій місцевості, хочби і менших як в Elmira N. Y., бо тоді кожний би знав, що має щось свого і люде горнулись би до купи. Ті малі каплички як приміром в Elmira, Auburn, Syracuse, Buffalo могли би получити ся знов разом і хоронити себе перед винародовленєм, котре мусить дуже скоро наступити, если будемо і дальше осібною ходити. Але щож, коли нема взаїмного порозуміня і любови, бо всякі «патріоти» на всі боки нас розтягають, одних против других підбурюють. Ось приміром «Народний Словенський Сполук», «Кат. Єднота», «Общество Взаїмпомощи» або і «Соєдиненіє». Всі они горлають без перестанку, щоб до їх організацій приступати — і дурні Русини приступають, бо не розуміють, що они не над полученєм нас в одну руску громаду, але над роздором нашим працюють. Таж словенські організації не рускі, — отже не для добра Русинів, але для добра Словаків працюють. Общество Взаїмпомощи також не руска організація але російська, а як дбає о добро Русинів хочби і тих, що перейшли на православіє, видно з того, що хотий вже давно обіцяло викунити з приватних рук каплицю в Buffalo, то таки до сего часу того не зробило. «Соєдиненіє» також не руске, але якесь греко-католицько-мадярско-словенське, тож і від него для Русинів годі чого доброго сподіватись. Словом, від жадної з тих 3 сторін добра сподіватись нам не можна, а противно шкоди, бо кожда з тих 3 партій заціплює поміж руским робітником ненависть, незгоду, непошанованє своєї народности і т. д., тож їх радше неприятелими як приятелями назвати мусимо. Тож повинні собі вже раз добре запам'ятати Русини по наших малих колоніях і не їти за їх голосом, не розбивати свої і так слабї сили, але лучити ся до гурту, бо в противнім разі винародовлять ся зовсім. Звідкиж сподівати ся нам помочи та поради? І одного і другого повинні б ми сподіватись від провідників наших, котрими при нинішніх обставинах тутешних суть священники. Але щож, коли дуже мало є Русинів між ними, а більшість се Мадяри, Словаки або Москалі. Правдиві рускі священники хотіли б нам подати помічну руку та на жаль їх так мало, що не помилюсь, сли скажу, що не перевищають числа 8 і на них ограничаєсь в Америці вся просвітно-народна робота. Решта священників з малими винятками се старокраві добрі газдове. Они не дбають, що руский робітник винародовлюєсь, але хотіли б чим скорше заробити з него пару доларів і чмихнути до

старого краю. Виравді під натиском добрих пастирів зачали они ніби організуватись, завязали тов. священників, навіть просьпівали ему многая літа. Ми думали, прецінь раз буде порядок і Бог зна чого сподівались. Хтось предложив навіть, щоби до сего товариства припустити робітників-Русинів, котрих би парохії повибирали, щоби разом працювали, але панове превелебні образили ся, що якби то було, щоби вони враз з хлопами радили на мітингах. А що належачи до товариства треба слухати его прав, покинути деякі річи, що приносять несправедливий хосен, та ще платити до каси дещо — тож они не могли довше таке товариство тримати, бо се було против їх бізнесу і положили его до гробу. І чиж може руский робітник від таких провідників чого надїяти ся? — Ні. А щоби вийти з нашого прикрого нинішнього положеня, на се є лиш одна рада. Лучитись веім Русинам так з галицькою як і угорською стороною в одну руску організацію, а фальшивих побічних пророків не слухати і гнати від себе геть. Іти разом з тими священниками, що раді б нас поставити на рівні з другими народами, що працюють для нас з нараженєм свого биту і здоровля, хотять привести нас до світла, котрого нам так конечно потреба. Щож до справ релігійно-народних — треба нам чим скорше зробити зїзд священників і делегатів церковних, засновати народно-церковну організацію і положити раз кінець неурядкам і нашому пониженю.

Ізидор Барвінок.

Відозва.

Знов один крок робимо наперед в роботі нашій на поли нашого розвитку і таких кроків повинні ми що року робити бодай по одному, щоби, не скажемо вже, дїгнати другі культурні народи, але бодай далеко не лишати ся з ними.

Гурток людей зійшов ся 1899 р. у Львові, щоби застановитись над тим, чи піднесена гадка заснованя товариства, котре мало би занятє промислом шинкарским, удержуванєм домів заїздних, готелів, каварень, реставрацій і т. п., як також ширенєм знаня і замилуваня до сего промислу поміж нашим народом. Річ сама собою була ясна, тож вже на перших сих зборах порішено заснувати товариство під фірмою «Народна Гостинниця», стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою, а дня 3. н. ст. жовтня 1899 підписали статут в присутности ц. к. нотаря слїдуючі члени оснувателі: Василь Нагірний, о. Александер Темницький, Осип Кузьмич, о. Евгений Гузар, Осип Мончаловский, Иван Дуткевич, Андрій Андрейчин, Евгений Спужарский, Михайло Губчак, Василь Шевчук, Денис Сембратович, Онуфрій Пащак і Василь Чума. Ц. к. суд краєвий яко торговельний рішенєм з дня 25. падолиста 1899 ч. 2308. прийняв сей статут до відомости, чим втягнуло его в реєстр стоваришенє господарско-промислових.

Дня 2. н. ст. падолиста 1900 відбули ся конститууючі загальні збори і ті вибрали Раду надзираючу, в склад котрої увійшли: оо. Александер Темницький, Йосиф Фолис і Володимир Ганицький, пп. Василь Нагірний, Иван Бачинський, Василь Чума, Володимир Бачинський, Иван Дуткевич, Михайло Копровский і Он. Пащак. Дня 13. падолиста уконституувала ся Рада надзираюча вибравши предсідателем п. Василя Нагірного, заступником предсідателя о. Александра Темницького, а секретарем п. Володимира Бачинського.

Предметом підприємства товариства «Народна Гостинниця» є: в містах, містечках, селах, місцях купелевих, відпустових і взагалі там, де покаже ся потреба:

а) на власний рахунок набувати або винаймати і у власнім заряді вести готелі, заїздні домів, кураційні домів, гостинниць і тим подібні заклади;

б) уряджувати і на власний рахунок вести: реставрації, каварні, пиварні, винарні і шинки;

в) винаймати право побору податку і оплат консумційних враз з додатками від всяких напїтків і споживчих артикулів.

Управа товариства спочиває в руках Дирекції під доглядом і контролею Ради надзираючої.

Удїл членський вносять 20 кор. а 2 кор.

вписового, однако кождому членови вільно приступити з більшим числом уділів при уплаті одноразового вписового. Порука триразова.

В пляні товариства «Народної Гостинниці» на першій місці стоїть відкрите готелю і реставрації у Львові, де би могли мешкати приїжджаючі до Львова селяне і інтелігенція і де би мож було вишколити відповідні сили до дальшої роботи на провінції.

Кождий мусить признати, що беремо ся за річ хосенну, однако і за річ трудну, бо у нас нами непрактиковану. Беремо ся до підприємства, котре вимагає на перший его початок багато праці і гроша. Праця знайде ся, а о гріш просимо. Та не просимо о гріш яко жертву, тільки о вложенє его в підприємство, котре під зглядом материяльним і моральним повинно принести нам всім тільки хосен.

Існуючі у нас товариства оперті на взаїмности розвивають ся гарно, отже ми відбули вже школу і набрали вправи та досвїду, як такі товариства повести, а тим самим усунули ми зневіру до власних сил, а натомість що раа більше скріпляєсь віра в добрий вислід нашої праці для гаразду нашого народу. Заснованєм і розвитком товариства «Народна Гостинниця» здержить ся не одну руску душу від вандрівки за море, охоронить ся не одну руску людину від голодової смерти. Ба з часом і капіталець який-такий призбирає ся, щоби стати ним в пригоді. Заснованє головного підприємства в столиці нашого краю буде осередком головним, а філії его в містах і місточках провінціанальних будуть осередками повітовими нашого публичного житя. Вишколені у нас сили розійдуть ся по краю і зачне ся робота з повною силою і на тім поли промислу, на котре ма мовби зайді лише з далека споглядали.

Сьміло отже наперед і без обави вписуйте ся в члени сего нового економічного нашого товариства, щоби тим дати ему можливість станути від разу сильною стопою на своїй землі!

У Львові дня 13. п. ст. падолиста 1900.

За Раду надзираючу «Народної Гостинниці».

Василь Нагірний, Іван Бачинський,
предсідатель. член Ради.

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: гр.-кат. Євона; рим.-кат. Фелікса. — В середу: гр.-кат. Михайла архистратига; рим.-кат. Введенє Пресв. Діви.

— **Нині як в день імянин бл. п. цїсаревой Елисавети** відправлено у всіх церквах у Відни поминальні богослуженя, а на домовині бл. п. цїсаревой зложено багато вінців.

В львівських катедральних церквах всіх трех обрядів відправлено нині поминальні богослуженя за душу бл. п. цїсаревой Елисавети, при участі представителів всіх властей цивільних і військових. Шкільна молодіж була вільна від науки.

— **Львівський митрополит ВПреоєв. о. Шептицкий** повернув до Станиславова, а в сих днях виїде на відпочинок в гори, де займе ся написанєм пастерського посланія.

— **З «Сокола».** Старшина гімн. тов. «Сокол» повідомляє, що вправи для учеників розпочнуть ся в суботу 24. с. м. о год. 4 попол. під проводом настоятелів, і будуть відбувати ся все ві второк і суботу від 4—5 поп. Вписуватись можна що дня від год. 7—8 вечером. — Вправи для членів відбувають ся як перше ві второк, четвер і суботу від год. 7—8 вечером. — За старшину: *В. Нагірний, Я. Віничковський.*

— **Ювілей Ом. Поповича.** Свою літературну діяльність довільял почав поезіями патріотичного змісту (перший стишок «Буковина» був поміщений у 7-мім числі «Вukow. Pädag. Blätter» з дня 7. цвітня 1875 р.) а відтак численними статями педагогічно-дидактичного змісту. Від року 1879 до 1899, отже через 20 літ, укладав безплатно всі календарі «Рускої Бесіди». Від р. 1885—1895 редагував безплатно місячну газету «Бібліотека для молодіжи». Дописував до «Родимого Листка», «Лопати» (1876/77), «Рускої хати» та до «Ластівки» (що виходила у Львові для дітей) — в першій половині 80. років. Редагував руску часть органу буковинських учителів «Вukow. Lehrstimme». «Альманах» «Союза» — вийшов головню его заходом. Написав багато привагідних стихів. Інші стихи находять ся у збірці Трильовського «Вперед». Від року 1885. до кінця 1891. був головним тай безплатним редактором «Буковини». Взагалі майже все, що друкувало ся в Буковині по нашому від 1879—1891 року, вийшло або виключно его заходом, або при его головній помочи. Для молодіжи написав крім інших книжочки ви-

дані «Рускою Бесідою», зглядно «Рускою Школою»: «Хлопці-садівники», «25 повісток для чемних діточок», «10 казок для діточок», «Із житя цїсаря Франца-Йосифа I.» (1. і 2. наклад), а накладом прав. реліг. фонду видав ювілейну книжочку 1899. р. «Цїсар Франц Йосиф I.», що розійшла ся в 35.000 примірниках. Популярні книжки его, що вийшли накладом «Рускої Бесіди», се: «Чума горілчана» (Zschokke «Branntweinpest» — переклад) і «Розмова лікаря Розумовича з селянами». Крім того написав методичний підручник «Наука читаня і писаня», що вийшов уже другим виданєм, і «Науку читаня та граматики в другім році шкільнім». Шкільні книжки уложив такі: «Буквар для шкіл народних», заміщений описля «Читанкою і граматиною» часть перша, відтак «Читанку» II. і III. часть, «Граматику» часть I. і II., «Ruthenisches Sprachbuch» часть I. і II. для середних шкіл, а на конець «Німецкий учебник» ч. III. і переробив часть I. і II. той-ж книжки. Всі шкільні книжки апробовані міністерством і запроваджені у буковинських школах. Відзначають ся вони добрим материялом і руско-народним духом. Всіх книжок разом видав п. Попович доси рівно 50. Отже наробив ся немало і то попри свої фахові занятя. Сї заслуги вміє оцінити руска громада і тому вже дякувала п. Поповичеви гуртом і з щирим серцем.

— **Від часу смерти Дмитра Бортняньского,** найславнішого українського композитора, минуло в тих днях 75 літ. Він родив ся в 1759. року в Глухові, чернігівської губернії і вже на сьомому році житя був прийнятий задля чудового голосу до хору, яким управляв знаменитий музик російський Галупі, в Петербурзі. Описля цариця Катерина сіслала Бортняньского до Італії, де він докінчив своє музикальне образованє. За поворотом до Петербурга в 1779. его назначено дрігентом придворного царського хора, а 1796 р. директором співачкої капелі. Умер в жовтні 1825 р. полишивши по собі багато музичних творів, знаних і в нас і високо цінених знатоками музики.

— **Замкненє бюджету міста Львова за 1899 р.** Приходи звичайні вносили 4,187.636-77 К, надзвичайні 146.727-50, разом 4,334.364-27 К. Видаткі звичайні 4,137.855-55 К, надзвичайні видатки 2,519.543-55, разом 6,657.399-10 К. Недобір покрито з півтретя-мільонової позички.

— **З судової салі.** Перед трибуналом присяжних судив у Львові станув нині ноторичний саліоновий злодій Михайло Ярема, обжалований о кільканацять крадіжжій. Ярема прихоплений поліцією признав ся до всіх крадіжжій, — а коли передано его карному судови, почав удавати божевільного. Однак лікарі-психіатри узнали его «знаменитим» симулянтим. При нинішній розправі Ярема дальше удає божевільного. На питаня предсідателя відповідає неначе божевільний — сьніває, свище, плаче як вправний комедиянт. До розправи покликано 16 сьвідків. Розправу веде радник Адамак, а обжаловує прокуратор Невядомский.

— **Заколот на похороні робітника Гембаліка** в Перемишлі був недавно предметом розправи в найвишнім трибуналі по причині відклику засуджених від вироку перемиского суду. Трибунал на тайній розправі відкинув жалобу неважності засуджених, а натомість прихилив ся до жаданя прокуратора і декотрим засудженим відвисив кару. І так: Рихлікови і Войтхівському підвіє кару з 4 на 6 місяців, Вітикови і Гебусовій з 2 на 4 місяці а Телязі з 1 на 4 місяці. Сими днями доручено всім засудженим вироки і візвано їх зголосити ся в протягу 48 годин до відсиджуваня кар.

— **Сумна драма родинна** збула ся на днях в Копенгазі. Батько і син, рукавичники, не мали ніякого зарібку і задля браку средств до житя постановили умерти. Син мав найперше застрілити батька а описля відобрати собі житє. Перше припорученє виконав син дрожаюю рукою, але застрілити себе не мав вже відваги і віддав ся в руки поліції.

— **Народний театр в Києві.** Театральні вистави устроювані від часу до часу заходом товариства, що піклує ся тверзостію, заповідати прибрати характер загально доступного театру. Трупа артистів уже зібрана і незабаром настане відкрите сезона. На чолі трупи як артист і режисер стоїть д. Катарский. Репертуар зложений із сучасних та побутових драм і комедій. Крім звичайних вистав у неділі, вівторки і п'ятниці будуть давати вистави для народа по дуже малих цінах.

— **Істория Австрії.** Міністерство просьвіти затвердило склад комісії, яка має занятя ся зіставленєм і обробленєм материялів до нової історії Австрії. Згадана комісія підлягає безпосередно міністерству і має переглянути державні і приватні архіви, зібрати жерела і акти і оглосити вислїди. Комісію затверджено на 5 літ. Предсідателем єє є начальний директор інституту для дослїдів над австрійскою історією.

— **Археологічні відкритя в Римі.** На днях відкопано на форум фундаменти луку Тиберія, а в християньській базиліці на Палатині найдено

предмети, що належать до перших папів. Найдені предмети вказують, що перші голови християньської Церкви мешкали на Палатині. В базиліці найдено також фрески з тих часів.

— **Затроєне 400 осіб.** В Смольнеськім інституті в Петербурзі занедужало аж 400 дівчат, а ознаки хвори були такі якби від затроєня. Дівчата діставали сильної блювоти і корчів, а десятя учениць особливо тяжко занедужало, бо дістали ще й пораженя віддихових проводів. Слїдство показало, що дівчата занедужали від якихсь тісточок, котрі дано їм по обіді на закуску, а котрих доставив петербурский цукорник. Він міг однакж лиш тільки сказати, що до локру на тісточка додав кармін. Дальше слїдство показало, що то відправлений помічник цукорника так хотів пімстити ся на нїм і домішав до тіста аршеніку. Злочинця арештовано; затроєним не грозить небезпека смерти.

— **З Ченстохови.** В справі пожару на вежі монастиря в Ченстохові, появило ся урядове оголошенє. Після него причиною пожару були штучні огні, які путники кидали з вежі. Іскри мусїли впасти до воронячих гнізд і звідтам розширив ся огонь на цілу вежу.

— **Конкурс на посаду громадского писаря** в Гульчу оголошує повітовий виділ в Сокалі. Річна платня вносить 1040 корон. Поданя можна вносити до дня 10. грудня с. р. — Ц. к. Надпрокуратория державна у Львові оголошує конкурс на посаду ад'юнкта в XI ранзі при карнім заведеню для муштин в Станиславові. Поданя можна вносити до 30. с. м. просто до Дирекції карн. завед. в Станиславові. — Промислова школа державна у Львові оголошує конкурс на посаду учителя математики і фізики. Річна платня 2800 корон і додатку 600 К, 2 п'ятирічні додатки по 400 К і 3 по 600 К.

— **Дрібні вїсти.** Бурмістр в Яслі п. Альойз Мецгер зрік ся своєї гідности. — Дня 25. падолиста с. р. відбуде ся в Винограді вінчанє п. Ярослава Бородайкевича, укінченого богослова, з п. Іванною Марморовичівною, дочкою пароха з Винограду (почта і станция тел. і зел. Отинія). — Директор почт радник Сеферович вернув з Відня і обняв урядованє. — Черевний тиф лютує в Маріямполи. — В Інсбруці помер др. Адольф Піхлер, б. професор університету і звісний поет тирольский. — В Шумлянях, бережанського повіта, відобрав собі житє через повішенє на дверох стайні Гринь Македонський, а то із сорому, що жонатий, мав любовні зносини з дівчиною. — Василь Каблуцкий з Княгинич, рогатинського повіта, літ 51, утопив ся в ріці, а причиною того мала бути невилічима хвора. — В ночі на 5. с. м. кинула ся в Поморянх хора на умі 60-літня селянка Францішка Бас до керниці і там згинула на місци. Підозріне убійство виключене.

Телеграми.

Будапешт, 19. падолиста. Pester Lloyd доносить з Відня, що австрійский парламент збере ся дня 25. січня.

Будапешт, 19. падолиста. В п'ятницю відчитав в соїмї презес міністрів Сель королівский рескрипт, замикаючий четверту сесию парламенту і заряджуючий чету сесию на второк для 20. с. м. Палату панів замкнено також після ухваленя декларациї архикнязя Франца Фердинанда.

Прага, 19. падолиста. Вчорашні збори мушжів довіря німецкого поступового сторонництва Чех, ухвалили одноголосно предложену ему виборчу відозву і прийняли ряд кандидатур, між иньшими члена краєвого виділу Верунск-ого.

Вроцлав, 19. падолиста. Сельму Шнапке, яка виконала замах на німецкого цїсаря, відставленого в суботу до суду присяглих, де мала відбути ся розправа проти неї з причини обиди урядника. Розправу відложено, бо узнано непочитність Шнапкової.

Лївадия, 19. падолиста. Бюлетин з вчорашного дня год. 11. перед полуднем звучить: Цар перевив вчорашний день добре, спав троха. Загальний стан і настрої були вдоволяючі. Вечером температура вносила 38-7, живчик 64. В ночі спав цар дуже добре, а рано пробудив ся в добрім настрою, з умом зовсім ясным. Температура рано вносила 37-6, живчик 68.

Петербург, 19. падолиста. Новое Времє доносить з Владивостока, що на перекір протвним донесеням, російські війська не думають про военну виправу до Монголії і не виконують військових операцій в Манджурії, але ограничають ся лише стисло до охорони манджурских зелізниць.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відвід поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.		посп.	особ.		
приходить о годині			відходить о годині			
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	до Львова	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту)	зі Львова	
6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		6:43	" " " " дв. Підзамче		
7:45	з Янова		6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор		
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
8:00	" " " " на дв. головний		2:55	8:40		до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:00	до Янова		
8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.		
1:35	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:25	до Янова		
8:50	з Ядослава і Любачова		9:42	" " " " дв. гол.		
11:45	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		2:55	9:55		до Чернівців, Станиславова
11:55	з Янова		10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова		
12:55	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
1:15	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		2:15	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
2:20	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.		
2:35	" " " " на дв. голов.	3:15	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.			
5:40	з Кракова	3:26	до Ряшева, Хирова, Любачова			
5:45	з Чернівців, Іцкан	3:30				
1:45	з Сокаля, Белзця і Любачова					
6:00						
Ніч		Ніч				
7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до Станиславова			
8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно			
8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12:40	6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша			
8:40	9:45	7:10	до Тернополя дворець головний			
2:31	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова	7:33	" " " " дворець Підзамче			
12:20	10:00	7:25	до Сокаля і Рави рускої			
	з Чернівців, Бухарешту, Гусятинна, Потутор	7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)			
	з Лавочного (Пешту) Хирова	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня			
	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	2:51	10:40	до Чернівців і Іцкан		
	" " " " на дв. голов.	10:50	до Кракова, Відня, Варшави			
	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов.			
	з Підволочиск на дворець Підзамче	11:25	" " " " дв. Підз.			
	" " " " на дворець головний	4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора			
		4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.			

ЗАМІТКА: Пога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміювані
- 4% листи товариства кредитового земського
- 4 1/2% листи Банку краюого
- 5% облігації Банку краюого
- 4% позичку краюу
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всєм. Духовєвству і всїм вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всїх трех єпархїй, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскї зваради, збіжє в зерні і соломї, сїно в стогах і будинках против шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премїй	148.480	"	—	"	
" спеціальна	1.684	"	80	"	
Фонд основний	72.000	"	—	"	
" емеритальний	18.166	"	60	"	

Тарифи «Дністера» дуже умірковані, услїва обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплаченї шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Дністера» приймає Банк краюий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї і Залїщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услїва, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. Зголошенє о удїленє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Дністера», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізїї 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

удїляє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Свьященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полїсу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Кракові шєля всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведєне ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч аптеки Вл. Мїколяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохїяльних. Шильди мальовані на шклї, деревї, блясї та полотнї. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблицї і шильди лянї з ріжних металїв, таблицї нагробні і навви улиць, числа на доми.

ґравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби і ґузїни до упряжи та ліберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко.

Інформації і посередництво до заключєня ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнійших комбїнаціях.

Позички длї членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

ГІПОТЕЧНОГО.

БАНКУ

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.

виплачує без потрученя провізїї або копїтїв

цїнні папєрі

вильсованї

КУПОНИ

Вїдлїтї